

KLIMATDEKLARATION EN SJÄLVKLARHET

Därför införde vi klimatanalys
före lagkravet. **Sid 18-19**

SÅ REVOLUTIONERADE VI BYGGBRANSCHEN

Så föddes det industriella
träbyggandet. **Sid 32-36**

VÄRLDENS MEST HÅLLBARA BYGGPLATS

Toppmodern fabrik med
Lean-tänk. **Sid 10-14**

HÅLLBART Boende

FÖR FLER – ETT MAGASIN FRÅN LINDBÄCKS – NR 1

**Därför
kan vi bygga
klimat-
neutralt redan
i dag!**

Sid 8-9

9 fakta om trähus

1. MINIMALT KOLDIOXID-UTSLÄPP

Trä binder koldioxid och den växande skogen producerar syre och renar luften. Kolinbindningen gör att vi närmar oss klimatneutralt byggande.

2. KORTARE BYGGTID

Med vår industriella byggprocess halveras tiden jämfört med traditionellt byggande.

3. TRÄBYGGEN ÄR TYSTA

Ljudet i trähus är mjukare jämfört med hus i andra material. Skillnaden i ljudnivå är också stor under själva byggtiden, att spika i trä låter inte lika högt som i andra material.

4. TRÄHUS ORSAKAR MINDRE INGREPP I MILJÖN

Trä är ett lätt material. Ett stort trähus väger ungefär en tredjedel av ett betonghus. Det innebär att markarbeten och förutsättningarna för att bygga ett flerbostadshus blir mindre krävande.

5. TRÄHUS ÄR NATURLIGA

Trä är ett naturmaterial som inte innehåller tillsatser eller giftiga ämnen.

6. TRÄHUS ÄR LÄTTA ATT TRANSPORTERA

Vårt trä kommer från Norrländska skogar och är enkelt att transportera till fabrik och byggplatser.

7. DET TAR EN MINUT ATT ODLA ETT TRÄHUS

Vi bygger aldrig snabbare än skogen växer. Skogen växer snabbt, det tar bara några minuter att odla ett kvarter med trähus.

8. TRÄHUS BYGGS AV FÖRNYBARA MATERIAL

Trä är ett naturmaterial som ingår i naturens kretslopp och som, om det är skött på rätt sätt, är helt förnybart.

9. TRÄHUS ÄR HÅLLBARA

Trähus som byggdes för flera hundra år sedan står än idag, i form av allt från gamla lador till bostadshus. Ett exempel är Stockholms slott. Materialet är hållbart och med vår byggteknik blir det ännu bättre än förr.

Ledare

Välkommen till vår helt nya tidning "Hållbart boende för fler". Se den titeln också som ett löfte, för att bygga i trä är en självklar väg till ett mer klimatsmart boende.

"Vi vill alltid utmana tradition med innovation"

JAG TILLHÖR DEN FJÄRDE generationen Lindbäcks, ett familjeföretag som vuxit fram ur en släkt av entreprenörer och nytänkare. Vi har utmanat och utvecklat. Ständigt ifrågasatt gängse normer och traditioner. Man kan med fog påstå att vår tradition är just innovation.

I DAG KAN VI KONSTATERA att den resan har tagit oss till en unik position. Vi har uppfunnit det industriella träbyggandet av flerfamiljshus. Och lite som en bonus står vi nu i dag med trumf på hand då just valet av trä gör att vi är det hållbara

alternativet. Vårt trä binder koldioxid. Vårt trä växer upp på nytt. Trä är det enda förnybara byggmaterialet. Det var kanske inte därför vi en gång startade resan med att bygga i just trä, troligen mer för att Frans tog över det där sågverket 1924.

NU FYLLER VI SÅ SNART 100 ÅR. Och vi hör Sveriges bostadsminister säga att byggbranschen borde bygga hus med trästomme, att branschen behöver ställa om. Bostadsministern pratar inte om oss, för vi är redan klara. Välkomna!

Stefan Lindbäck, delägare och vd Lindbäcks Group.

Innehåll

5 VI LOVAR ETT SUNT BOENDE
Hans Lindbäck, vd, Lindbäcks Fastigheter, om arbetet med boendemiljön.

7 PLANEN ÄR ATT ÖKA BYGGANDET
Lindbäcks Bygg står väl rustade för att möta en ökad efterfrågan.

8 KLIMATNEUTRALT BYGGANDE ÄR HÄR
Ny rapport visar att kolinbindning gör trähus klimatpositiva.

10 VÄRLDENS MEST HÅLLBARA BYGGPLATS
Lindbäcks toppmoderna fabrik på Haraholmen i Piteå lockar till besök.

15 NOMINERADE TILL LEAN-PRISET
Vägglinjen på Haraholmsfabriken lyfts nationellt för sitt strukturerade arbete.

18 KLIMATDEKLARATION INNAN LAGKRAV
För Lindbäcks var det självklart att erbjuda klimatanalyser innan 2022.

20 VÅRT FLEXIBLA BYGGSYSTEM
Chefsarkitekt Henric Munde lyfter industriellt byggda hus med attraktiv arkitektur.

32 SÅ UPPFANN VI BYGGTEKNIKEN
Professor Lars Stehn på Luleå tekniska universitet om utvecklingsresan av träbyggande.

37 HALVERA BYGGTIDEN MED OSS
Modulmontaget på plats på tomten är ett snabbt lego-bygge.

HÅLLBART
Boende

Ansvarig utgivare: Stefan Lindbäck. **Redaktörer:** Ronny Olovsson och Marie Lindgren.
Design: Peter Kemi. **Produktion:** Vinter. **Foto:** Andreas Lundberg, Maria Fäldt, Christian Gustavsson, Johan Eldrot, Ulf Celander m.fl. **Tryck:** Lule Grafiska AB.

www.lindbacks.se

Notiser

STORT TACK TILL BYGGFÖRETAGEN I NORRBOTTEN SOM HAR UTSETT LINDBÄCKS TILL NORRBOTTENS MEST DIGITALA BYGGFÖRETAG 2020!

Vi har fått priset för att vi bland annat använder BIM, Sensorer, Cloud Computing, Robotisering, självkörande fordon och digitala tvillingar i vår verksamhet.

SVT:S PROGRAMSERIE ”HEMMA HOS ARKITEKTEN” besöker Josefine Nordmark, Nordmark & Nordmark Arkitekter, som ritat kvarteret Tallen i Piteå som vi byggt. Projektet lyfts på ett fint sätt i programmet och visar upp Lindbäcks förmåga att flexibelt bygga attraktiva hus.

LINDBÄCKS ÄR ETT AV TRE BOLAG SOM TECKNAT 6-ÅRIGT AVTAL MED SVERIGES ALLMÄNNYTTA.

I utvärderingen kunde Lindbäcks visa på lägst klimatpåverkan tack vare vårt industriella träbyggande.

”Syftet är att komma till en punkt där man prioriterar de byggmaterial som har lägst avtryck, man kan till exempel börja bygga med trästommar. Det handlar om att man hittar innovationer inom andra byggmaterial som får ned utsläppen. Klarar inte branschen att ställa om snabbt, måste vi gå fram med tvingande lagstiftning, men min uppfattning är att branschen verkligen vill fram snabbt.”

Märta Stenevi, bostadsminister, i Dagens Industri, 19 augusti 2021.

STORT GRATTIS TILL VÅR DUKTIGA PLATSCHEF PER HORTLUND som vunnit priset Byggstenen i kategorin tjänstemän 2019, för sina utomordentliga ledaregenskaper som skapar en kultur av ”Vi gör det tillsammans!” Priset delas årligen ut av Norrbottens byggmästareförening.

Lindbäcks har fått 60 000 nya flitiga medarbetare!

För att bidra till den biologiska mångfalden har vi valt att i samarbete med BeeAtWork placera en bikupa (ett flerbostadshus i trä såklart!) ute vid fabriken på Haraholmen.

Krönika

Hans Lindbäck:

Sunt boende, det är vårt löfte till våra hyresgäster

Lindbäcks Fastigheter förvaltar och utvecklar fastigheter, det är grunden för vår verksamhet. Tack vare att bolaget har kompetens inom hela förvaltningskedjan kan vi skapa värden för hyresgästerna genom ett kvalitativt och tryggt boende. Utifrån en helhetssyn på hållbarhetsperspektivet vill vi aktivt ta ansvar för skapa ett boende för fler, som är ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart.

FÖR LINDBÄCKS FASTIGHETER betyder detta att vi konkret arbetar för att realisera det sunda boendet. Att vi skapar trygga miljöer, med möjligheter för samvaro och en attraktiv miljö för både lek och service. Det bygger på en djup förståelse för hur ett modernt liv ser ut, vilka behov som växer fram och hur nya beteenden får fäste. Det kan vara allt från möjligheten att faktiskt ha en inbjudande trädgård som erbjuder ytor för socialt umgänge eller väl upplysta ytor utomhus för att skapa en trygg yttre miljö när mörkret lägger sig.

DET KAN OCKSÅ handla om lokaler för gemensamma aktiviteter så väl som ytor utomhus som inbjuder till sociala möten eller lek.

”SUNT BOENDE” är för oss också en större ansats. Vårt långsiktiga fokus är alltså vår gemensamma hållbara framtid. Vårt hållbara träbyggande skapar positiva långsiktiga effekter, inte minst via träårens inbindning av koldioxid. Att vi kan klara den utmaningen redan i dag och det utan att göra avkall på attraktiva designlösningar och flexibla kundanpassningar är en stor styrka.

VI SER OCKSÅ ATT våra hyresgäster är nöjda, våra resultat i de undersökningar som genomförs är stabilt över rikssnittet vilket känns otroligt bra. Här kan det vara värt att notera att vår eftermarknad regelmässigt gör en besiktning av varje nybyggd lägenhet efter inflyttning vilket vi

vet uppskattas. Att inte hyresgästen själv måste söka oss för att påtala eventuella fel, tack vare vår proaktivitet.

FAMILJEFÖRETAGET LINDBÄCKS tror på ett rationellt byggande som skapar ett sunt boende. Välkommen hem till en hållbar framtid.

Hans Lindbäck, delägare och vd, Lindbäcks Fastigheter.

Historia

FRÅN EN BYASÅG I KALLFORS till världens mest moderna fabrik för industriell tillverkning av flerfamiljshus med trästomme är steget ganska långt. Familjen Lindbäcks resa har steg för steg etablerat Lindbäcks som ett av landets mest meriterade byggföretag. I dag omsätter Lindbäcks 1,8 miljarder och bygger klimatsmarta bostäder i hela landet. Tänk om Frans hade vetat det när han började sälja virke 1924?

En framgångsrik familjesaga går vidare

1924. Frans Lindbäck och Hjalmar Vikström tar över Lundströms vattendrivna byasåg i Kallfors och kombinerar det med byggande. Deras första projekt – Koop i Blåsmark invigs.

FEB
1963

1963. Byggmästare Bertil Lindbäck genomför ett rejält ansiktslyft av kyrkan i Öjebyn utanför Piteå.

DEC
1978

1978. En fabrik byggs på Öhn och monteringen flyttas från Bergnåset till Öjebyn. Målet är att producera 100 småhus per år.

JUN
1992

1992. Lindbäcks bygger sitt först helt egna hyreshus i modern tid på Hamngatan, kvarteret Älgen, i Piteå.

2017. Europas modernaste fabrik för flerbostadsbyggande invigs – en tredubbling av produktionen är nu möjlig för Lindbäcks.

DEC
2017

Ägarfamiljen: Gösta Lindbäck, Anna Bergsten, Hans Lindbäck, Annica Lindbäck, Erik Lindbäck och Stefan Lindbäck.

2019. Lindbäcks drivs nu av fjärde generationen.

JAN
2019

Intervju

Magnus Edin: ”Vi står väl rustade för att öka volymen”

Bostadsministern säger mer eller mindre: bygg i trä. Dessutom anammar allt fler kommuner träbyggnadsstrategier. – Vi på Lindbäcks har stor kapacitet och kan öka våra produktionsvolym, konstaterar Magnus Edin, vd, Lindbäcks Bygg.

I kölvattnet på debatten kring Cementas tillståndsprövning har en diskussion kring det traditionella byggandet i stål och betong tagit fart. Utifrån ett hållbarhetstänk ifrågasätts materialvalen. Det pratas mer och mer träbyggande, bostadsministern Märta Stenevi pekar med hela handen mot just hållbart träbyggande... Att branschen måste ställa om.

MAGNUS EDIN, VD PÅ LINDBÄCKS BYGG, HUR ÄR MARKNADSLÄGET FÖR LINDBÄCKS?
– Just nu har vi fylla orderböcker med fina projekt ett år framåt, och vi står redo att möta en ökad efterfrågan på marknaden framöver. Vi är väl positionerade när det gäller just hållbart byggande i trä, så är det. Det är givetvis positivt att bostadsministern uttalar sig så positivt om träbyggande.

OM NU FLER VILL BYGGA I TRÄ, HAR LINDBÄCKS KAPACITET ATT ÖKA SIN VOLYM?
– Vi har haft några år av det vi internt kallat växtvärk efter att vi vuxit snabbt med en ny andra fabrik, nu tittar vi framåt och tänker oss att öka till 2000 lägenheter årligen. Så vi planerar för att öka. Vi är också väl investerade i våra två fabriker och har en stor kapacitet att öka i volym. Men vi måste givetvis också vinna affärerna.

Magnus Edin, vd, Lindbäcks Bygg.

HUR HAR LINDBÄCKS BERÖRTS AV PANDEMIN?
– På den operativa sidan så har vi kunnat fortsätta driva samtliga projekt, vi har inte behövt avbryta något arbete eller ta till några permitteringar. Samtidigt så har det varit en utmanande period där medarbetarna fått arbeta med skydd och med särskilda säkerhetsföreskrifter. Det har

också varit utmanande att vi inte kunnat samlas fysiskt som vi normalt gör. Jag är imponerad över den arbetsinsats våra fantastiska medarbetare gjort. – Tittar vi på marknaden så såg vi bostadsrättsmarknaden stanna upp en tid och det fanns en osäkerhet kring hur fastighetsbolag och investerare skulle agera. Just nu har vi trots det en beläggning tolv månader framåt. – Det som stört oss är materialbrister och vissa leveransproblem, det har inte stoppat projekt, men det har skapat merarbete och merkostnader. I dagsläget finns exempel på att underleverantörer saknar råvaror.

HUR KAN DE NYA INDUSTRIELLA MILJARDINVESTERINGARNA I NORRA SVERIGE GYNNA ER?
– Det är fantastiska investeringar som skapar många nya arbetstillfällen, det ger en framtidstro och möjligheter för fler att flytta norrut. Vi ser fram emot att bygga bostadshus för att stötta investeringarna på vårt sätt. Det gynnar givetvis oss om ”hemma-marknaden” växer. Vi hoppas också att tillväxten kan ske utan fly-in-fly-out-lösningar, så att vi istället får en positiv befolkningsutveckling i norra Sverige.

LINDBÄCKS FYLLER FAKTISKT 100 ÅR 2024, HUR TÄNKER DU ATT HUNDRA-ÅRINGEN KOMMER ATT VARA DÅ?
– Vi siktar mot att växa med lönsamhet. Hundraåringen jag ser framför mig mår bra och är en attraktiv arbetsgivare som bär ledartröjan i den hållbara omställningen av byggbranschen, konstaterar Edin.

Vi kan bygga klimatneutralt redan i dag!

Framtidens hållbara bostadsbyggande är redan här, och det doftar trä. En ny rapport framtagen av Träcentrum Norr, TCN, visar att byggbranschen kan nå de högt ställda miljömålen genom att bygga med trä och därmed binda mer koldioxid. – Tack vare kolinbindningen i hus byggda med trästomme kan vi nå klimatneutralt bostadsbyggande redan i dag, säger Annica Lindbäck, hållbarhetsansvarig, Lindbäcks.

Går det att bygga klimatneutrala flerfamiljshus? Klarar vi tillväxt och bostadsbyggande utan att släppa ut ökade mängder växthusgaser? Målsättningar och nyckeltal för att nå målet, ett hållbart bostadsbyggande, slipas det på inför 2030. Vi vet att bygg- och fastighetsbranschen står för 18 procent av Sveriges totala växthusgasutsläpp och att krav på klimatdeklaration ligger på arbetsbordet inför den 1 januari 2022.

EU:S LÅNGSIKTIGA SATSNING på Miljövarudeklarationer, EPD, har drivit på så att svensk byggbransch gemensamt tagit fram ett beräkningsverktyg som alla kan använda för att beräkna klimatavtryck för byggnader. Samverkan inom branschen har gjort att Sverige som ett av världens första länder nu kan ställa krav på klimatavtrycket från byggd miljö. Industriella träbyggare har enkelt anslutit sig till metoden då vår byggmetod redan innehåller precision i materialåtgång och upprepning av processer.

MOT BAKGRUND AV DETTA fick Tyréns i uppdrag att utreda klimatpåverkan från industriellt producerade flerbostadshus i trä – Vi visste redan att industriellt byggda flerfamiljshus med trästomme kan reducera klimatpå-

– *Trä är det enda förnybara byggmaterialet.*

Helena Lidelöw, teknisk chef, Lindbäcks.

verkan med upp till 50 procent mot traditionellt byggande i stål och betong. Det bekräftar också vår nya rapport. Men, den nu aktuella studien visar glädjande nog också att räknar vi in kolinbindningen via träråvaran över tid så når vi nära noll redan i dag, konstaterar Anna Pantze, miljöspecialist, Tyréns.

RAPPORTEN KONSTATERAR att träbyggnaderna som undersökts har en kolinbindning som motsvarar 75 till 86 procent av den totala klimatpåverkan från material och byggskedet. Och med rätt val av leverantörer och rätt materialval när det gäller gips, isolering, armering och betong kan man reducera ytterligare 30 procent och med det nära sig nollpunkten: klimatneutrala hus. Gör man aktiva val av produkter som har låga klimatavtryck kan man få denna reduktion utan förändringar i uppbyggnaden av byggdelarna.

Anders Carlsson, teknik- och FOU-chef, Derome: – Faktum är att vi räknat på ett volymhus med stomme och fasad i trä där den ursprungliga klimatbelastningen var 170 kg koldioxidekvivalenter per BTA. Där såg vi att kolinbindningen kompenserade för 145 kg och rätt val av leverantör och material kunde påverka 52 kg. Med optimala val kunde det huset rentav landa på +27 kg - alltså klimatpositivt!

TCN - En centrumbildning vid Luleå tekniska universitet.
Målet för TräCentrum Norr är en svensk träindustri som genom nya/utvecklade produkter, system och tjänster kan öka förädlingsvärdet och stärka konkurrenskraften till gagn för såväl företagen som hela samhället.
<https://www.ltu.se/centres/TraCentrum-Norr-TCN>

Ett exempel på klimatneutralt byggande är Lindbäcks projekt Segeparksgatan i Malmö.

Helena Lidelöw, teknisk chef, Lindbäcks: – Trä är det enda förnybara byggmaterialet. Dessutom binder trä naturligt kol genom att fotosyntesen tar upp koldioxid från luften när trädet växer. Väljer man att använda träet till långlivade produkter som till exempel byggnader, blir byggnaderna naturliga kolsänkor. – Livslängden på en träbyggnad och ett träd är ungefär densamma – 80 år. Eftersom det växer upp nya träd där våra en gång fälldes, fortsätter skogen att ta upp koldioxid och växa – i ett evigt kretslopp.

RAPPORTEN REDOVISAR resultat runt 126-189 koldioxidekvivalenter per kvadratmeter BTA. Ett område för förbättring är inköp av till exempel gips som står för cirka 28 viktprocent av materialet medan isolering utgör cirka 18 procent. Här pågår en snabb

materialutveckling som kan eliminera belastningen ytterligare, en ökad efterfrågan från oss som industriella byggare skyndar på det goda arbetet som pågår.

I RAPPORTEN PEKAS badrummen ut som ett problemområde, med en påverkan på cirka 16 procent, men här är verkligheten bättre än rapporten visar. – I avsaknad av produktspecifika miljövarudeklarationer för de badrumspoddar vi använder oss av användes istället schabloner i de beräkningar som gjordes. Dessa schabloner är mycket grova och tar till exempel inte hänsyn till att en del av de ingående materialen är från återvunna PET-flaskor och att produktionen enbart använder sig av grön vattenkraftsel. Ett omfattande arbete med att ta fram miljövarudeklarationer pågår och jämfört med det schablonerna visar i rapporten förväntas poddarnas klimatpåverkan kunna skrivas ner rejält, säger Annica Lindbäck, hållbarhetsansvarig, Lindbäcks. – Att badrumstillverkaren nu ska ta fram EPD och blir mer aktiva i arbetet med att minska sin klimatpåverkan är en bra bonusvinst, konstaterar Anna Pantze.

Anders Carlsson, teknik- och FOU-chef, Derome: – Arbetet för att utveckla ett klimatneutralt byggande rymmer relativt komplexa frågor, samtidigt som övriga regelverk skall uppfyllas med bibehållen ekonomisk hållbarhet. Samverkan mellan Lindbäcks och Derome, likt denna genom TCN, är positiv för båda företagen och ger byggbranschen i stort nya viktiga faktabaserade insikter.

Helena Lidelöw, teknisk chef, Lindbäcks: – För att lyckas med dessa utmaningar måste de ske en samverkan mellan samtliga inblandade i hela kedjan och idag råder det en god samverkanskultur inom detta område. Rapporten ”Klimatpåverkan från industriellt producerade flerbostadshus i trä” visar att det redan idag går att beräkna klimatavtrycket för flerbostadshus. Det skapar en trygghet för beställare som får ett jämförelsetal mellan olika byggtekniker och kan fatta underbyggda beslut. Rapporten visar också att det finns områden som kan optimeras ännu mer för att få ett än lägre klimatavtryck. En aktiv samverkan mellan trähusbyggare som Derome och Lindbäcks borgar för att den utvecklingen fortsätter i rätt riktning.

– *Arbetet för att utveckla ett klimatneutralt byggande rymmer relativt komplexa frågor.*

Världens mest hållbara byggplats?

Vill du besöka framtidens hållbara byggplats, välkommen till vår toppmoderna fabrik på Haraholmen i Piteå.

– Vi kan säga att vi är världsledande inom industriellt träbyggande, säger Stefan Lindbäck, vd, Lindbäcks Group.

Stefan Lindbäck på taket till fabriken på Haraholmen i Piteå. Solcellerna täcker 35% av elbehovet i den hållbara fabriken. Resten är grön el från vattenkraft. FOTO: ANDREAS LUNDBERG

En "bucket list experience" för byggbranschen

TÄNK OM MAN KUNDE BYGGA HUS SOM VI BYGGER BILAR? I en kontrollerad och kvalitetssäkrad byggplats som inte utsätts för vare sig väder eller vind. Där vi kan säkerställa kvalitét steg för steg i detalj för detalj.

VÄLKOMMEN TILL LINDBÄCKS fabrik på Haraholmen i Piteå. Världens modernaste fabrik för produktion av flerfamiljshus byggda av trä.

Stefan Lindbäck, fjärde generationen Lindbäck, delägare och vd för Lindbäcks Group:

– Innovation är vår tradition. Vi har i 30 år mer eller mindre byggt upp en helt ny byggteknik baserad på trä. När vi så byggde vår nya fabrik på Haraholmen omsatte vi alla de idéer vi samlat i en hypermodern fabrikslösning. Fabriken är organiserad med flöde i fokus – det betyder att vi har tillsammans med leverantörer utvecklat en fabrik som är synkroniserad.

FABRIKEN ÄR REDAN I DAG på väg att bli en "bucket list experience" för byggbranschen. Internationella besök och ministrar. Nyfikenheten på hur ny teknik möjliggjort smarta lösningar är stor.

– En vän sa lite skämtsamt att vi var "byggbranschens Tesla" och det är inte helt fel. Vi utmanar det traditionella byggandet på mer än ett sätt. Ibland möter vi hinder i upphandlingar och detaljplaner som tyvärr är skrivna för traditionellt byggande med stål och betong. Där måste

vi bli bättre på att kommunicera ut hur kunderna kan köpa hållbart byggande på ett bättre sätt, för de flesta vill trots allt bygga hållbart, konstaterar Stefan Lindbäck.

– En vän sa lite skämtsamt att vi var "byggbranschens Tesla" och det är inte helt fel.

HÅLLBARA FAKTA OM LINDBÄCKS FABRIK PÅ HARAHOLMEN, PITEÅ:

- Egna solceller täcker 35 % av elbehovet, resten täcks av grön el från vattenkraft.
- Fabriken värms av fjärrvärme i form av återvunnen överskottsvärme från närliggande taldieselfabrik.
- Lean-baserad produktion ger en optimerad process med minimerat spill.
- 90 % av avfallet sorteras.
- Väderskyddad och torr arbetsmiljö.
- Närhet till hamn och järnväg möjliggör alternativa transportlösningar.
- Trygg arbetsmiljö som reducerar tunga lyft och riskfyllda arbetsmoment.
- 20 % kvinnor, mot branschsnittet på 11 %.
- En fast arbetsplats med schyssta villkor nära hemmet – familjevänligt för alla medarbetare som slipper resa långt eller veckopendla.
- Uppförandekoder och hållbarhetskrav gentemot leverantörer i hela leverantörskedjan.

Intervju

Lean – Lean production är en idelologi som har sitt ursprung i Japan och Toyotas utvecklingsstrategi. Syftet med "lean production" är att maximera kundnyttan och samtidigt minimera slöseri av resurser genom olika typer av effektiviseringar och rationaliseringar. "Mer värde för mindre arbete", är målet.

Lindbäcks Lean: "Vi kvalitetssäkrar varje delmoment"

Att bygga industriellt, enligt Lean-modell, tillhör inte det vanliga när man bygger flerfamiljshus. Tvärtom är det unikt.

– Att vi är nominerade till Lean-priset i nationell konkurrens är en seger i sig, säger Henrik Hauptmann, fabrikschef, Lindbäcks.

Lindbäcks båda fabriker i Piteå är resultatet av en lång innovativ resa för att skapa ett rationellt industriellt sätt att bygga flerfamiljshus. Att via moduler byggda i fabrik skapa hus som kan resa sig åtta våningar och på olika sätt skapa nya kvarter i staden. Ett nytänkande arbetssätt som förflyttat bygplats inomhus.

IDEN NYARE FABRIKEN på Haraholmen har smarta och effektiva lösningar tagits ytterligare ett steg längre och ett Lean-tänk har anlagts i arbetsprocesserna. Särskilt på vägglinjen som via "16-taktsprojektet" nu blivit nominerat till det nationella Lean-priset:

– Att vi överhuvudtaget är nominerade och uttagna för en final-audit är en stor seger i sig. Det är en form av bevis för att vi jobbat med rätt saker de senaste fyra åren. Lean-forum måste ha tagit intryck eftersom de anser att vi är värda att granska som finalister, konstaterar en stolt och glad fabrikschef vid namn Henrik Hauptmann.

– En sidovinst på nomineringen är att vi får nätverka med de andra finalisterna och ha ett utbyte av tankar och idéer. Vi kan

benchmarka oss med andra och ta del av hur annan industri löst olika delmoment och utmaningar. Det kan vi ta med oss hem och nyttja på ett positivt sätt.

Henrik Hauptmann, fabrikschef, Lindbäcks.

TRADITIONELLT BYGGS flerfamiljshus på plats där de ska stå, men i Lindbäcks fall börjar processen i fabrik. En stor del av själva byggandet sker alltså industriellt:

– Vi bygger volymerna inomhus, klimat-säkrat, och har kontroll på hela processen steg för steg och kvalitetssäkrar produkten i varje delmoment. Det är såklart stora fördelar för oss jämfört med att bygga allt i ur och skur på tomten där huset ska stå, säger Hauptmann.

SEDAN HAR FABRIKEN grundtänk med ett flöde skapat en möjlighet till ytterligare förbättringar. Hauptmann:

– Det är ett taktat industrisystem, det som är så fantastiskt med takt är att då kommer avvikelserna till ytan, det som stör takten identifieras, och det är avvikelserna man vill fånga och rätta till. Så blir vi bättre i vår process hela tiden tack vare att vi jobbar med ett taktat system.

– Säkerhet, kvalitet, leveranser... allt blir synligt. Då tar vi fram kortsiktig eller långsiktig lösning. Det slår på alla funktioner mjukt som hårt.

DAGLIG STYRNING är en viktig del av arbetet för att fånga det som måste utvecklas för att klara säkerhet och leveranser enligt den takt som rullar på.

– Det är ett systematiskt förbättringsarbete som vi lever med dag för dag i alla delar av verksamheten, konstaterar Hauptmann.

Projekt

Produktiviteten har ökat med 50 procent

På vägglinjen på fabriken på Haraholmen har Lean-tänket via 16-takts-projektet visat på en oväntat storpotential. Linjen har lyckats bli 30-50 procent effektivare.

– Vi är lite förvånade över hur bra det gått. Och det är gänget som jobbar som själva gjort jobbet, berättar David Funck, lagledare på fönsterstationen.

16-takt betyder 16 volymer per dag. Det är takten som varit målet för vägglinjen.

Ylva Bakkan, operatör, och David Funck, lagledare på fönsterstationen, är två av 28 medarbetare som antog utmaningen. Och nu kan de konstatera att det löste målsättningen, tillsammans:

Ylva Bakkan:

– Vi har ändå fixat det. Vi har kortat ner tiderna steg för steg. Vi har kollat på allt egentligen, på material, arbetssätt, bemanning... Vi har försökt tänka på hur vi kan flytta på saker för att få arbetet att gå lite snabbare.

Lean-tänket kommer ursprungligen från Toyota, från fordonsindustrin. En stor skillnad mot en bilfabrik är att Lindbäcks inte bygger en och samma "bil" under flera år, istället kommer nya projekt med olika specifikationer löpande in i fabriken:

David Funck nickar:

– Man skulle kunna säga att vi bygger en ny bilmodell var tredje vecka då ett nytt projekt fasas in.

FALLER INTE LEAN-TÄNKET DÅ OM ARBETET HELA TIDEN MÅSTE STÄLLAS OM?

– Nej, jag skulle säga att vi tvärtom har blivit mycket mer anpassningsbara, vi har utmanat oss själva och våra arbetsprocesser. Vi har blivit mer anpassningsbara

genom att stabilisera vårt arbetssätt. Vi har haft arbetsmetoder som också visat sig stämma bra mot lean fast vi inte visste det innan (skratt!).

Ylva Bakkan har varit mitt i arbetet:

– Vi har mätt våra arbetsmoment och tidsatt alla moment. Och utmanat dom

om och om igen. Vi har inte tummat på säkerheten. Visst, det blir ett högre tempo, men samtidigt roligt att jobba mot ett tydligt mål.

Arbetet har gett effekt, stor effekt.

David Funck:

– Vi är mellan 33 till 50 procent mer effektiva mot ett referensprojekt som vi hade innan. Vi har exempel där vi jämfört mot projekt där vi var 8 personer fler, nu klarar vi att jobba i samma tempo med halva styrkan. Nu gäller det att vi fortsätter att utmana oss själva så vi inte faller tillbaka.

– Vi har fått jobba med att flytta flaskhalsar, steg för steg jobba bort dom. Det är ju jävulskt häftigt, att alla 28 varit delaktiga och motiverade.

Ylva Bakkan:

– Jag tycker att det har varit jätteroligt, utmanande... man hittar hela tiden nya saker... så arbetet kommer att fortsätta.

David Funck skickar en uppmaning till övriga i verksamheten:

– Vi hoppas att hela Lindbäcks, inte bara fabrikena, ska haka på det här arbetet. Vi kan föra över det vi lärt oss till andra.

Ylva Bakkan, operatör, och David Funck, lagledare på fönsterstationen, och övriga på vägglinjen gläds åt nomineringen till Lean-priset.

Därför erbjuder vi klimatdeklARATIONER redan i dag

Vi vet redan att industriellt träbyggande kan reducera klimatavtrycket med cirka 50 procent jämfört med traditionellt byggda flerbostadshus.

– Trä är det enda förnybara byggmaterialet, konstaterar Annica Lindbäck, Hållbarhetsansvarig, Lindbäcks.

Den gröna norrländska skogen är råvaran när Lindbäcks bygger flerfamiljshus. En innovativ lösning som tar byggbranschen in i en hållbarare framtid.

ANNICA LINDBÄCK, fjärde generationen Lindbäck, delägare och hållbarhetsansvarig inom Lindbäcks:

– Trä binder naturligt kol genom att fotosyntesen tar upp koldioxid från luften när trädet växer. Väljer man att använda träet till långlivade produkter som till exempel byggnader, blir byggnaderna naturliga kolsänkor. Livslängden på en träbyggnad och ett

*– Vår
bransch
behöver
ta ett
större
ansvar.*

träd är ungefär densamma – 80 år. Eftersom det växer upp nya träd där de en gång fälldes, fortsätter skogen att ta upp koldioxid och växa – i ett evigt kretslopp.

TACK VARE TRÄRÅVARAN kan Lindbäcks alltså redan i dag leverera en unikt hållbar produkt.

– Det är en häftig insikt att vi därför kan erbjuda hus där klimatpåverkan från de stora bygghusen under byggprocessen närmar sig noll om man tar hänsyn till kolsänkan. Du kan bygga klimatsmartare redan i dag om du väljer Lindbäcks.

LINDBÄCKS ERBJUDER redan nu beräkningar på hur deras hus påverkar koldioxidutsläpp och klimatet:

– Vi välkomnar lagkravet om klimatdeklARATIONER, vår bransch behöver ta ett större ansvar och visa på en ökad transparens i hållbarhetsfrågorna. Vi klarar i dag stränga krav på låg klimatpåverkan, det vet vi redan. Vi erbjuder därför proaktivt klimatkalkyler till våra projekt redan idag eftersom det inte finns någon anledning att invänta ett lagkrav.

– Våra trähus har inte bara klimatmässiga fördelar ur hållbarhetssynpunkt. Trä är ett naturmaterial som inte innehåller tillsatser eller giftiga ämnen. Att trähus är lätta gör markarbeten mindre krävande och transporter enklare. Ljudet i trähus är mjukare jämfört med andra byggmaterial och det är även skillnad i ljudnivå under byggtiden – något som uppskattas av byggplatsens omgivning, konstaterar Annica Lindbäck.

Annica Lindbäck, hållbarhetsansvarig, Lindbäcks.

Henric Munde, chefsarkitekt, Lindbäcks.

Industriell process – med flexibel arkitektur

Industriellt byggda flerfamiljshus kan låta som att det staplas lådor. Men, byggsystemet är flexibelt och möjliggör attraktiv arkitektur.

– Vi industrialiserar byggprocessen, inte arkitekturen, säger Lindbäcks chefsarkitekt Henric Munde.

Han är arkitekten som är den kreativa dockningen mellan å ena sidan byggsystem och fabrik och å andra kundens vision om arkitektonisk gestaltning.

Henric Munde, chefsarkitekt, Lindbäcks:

– Industrialiseringen handlar om hur vi slår i spik och kapar regler, inte om hur långa reglarna ska vara eller vilka rumsligheter vi ska ha.

– Jag brukar beskriva fabriken som en jättestor 3d-skrivare där jag och de andra är servicepersonal. Och det är arkitekt-

kontoren som kan hjälpa oss att göra fina produkter som vi kan sälja.

Arbetsättet med en industriell produktion som är flexibel i uttryck utmanar:

– Vi tar industrisegmentet till en ny nivå, det är lite halvrevolution. Vi ställer om fabriken och anpassar oss efter marknaden, producerar allt från premium till studentboenden.

Att hela tiden anpassa och utveckla lösningar är en del av vardagen:

– Det krävs en pigg organisation. Alla nya detaljer provar vi först i projekteringen

och i fabriken. Vi bygger upp en demo för att alla inom organisationen ska kunna se och vara med och diskutera innan detaljen kommer ut skarpt i fabriken och blir en del av plattformen, säger Henric Munde och tillägger avslutningsvis:

– Fördomsbilden av industriell produktion är nog att vi skulle spotta ut lådor som travades i något som liknar miljonprogrammet. Inget kunde vara mer fel. De som upplever våra hus kan inte förstå att de alla är uppbyggda av volymer, de ser ett vackert hus med spännande arkitektur.

”Nominerat till Årets Bygge 2017”

Henric Munde, chefsarkitekt, Lindbäcks

Projekt: Valsta. **Plats:** Valsta centrum.

Byggår: 2015. **Arkitekt:** White arkitekter.

Mundes kommentar: Ett spännande infill-projekt där det enkla blev nominerat till Årets Bygge 2017.

*”Spännande konst-
närliga detaljer”*

Henric Munde, chefsarkitekt, Lindbäcks

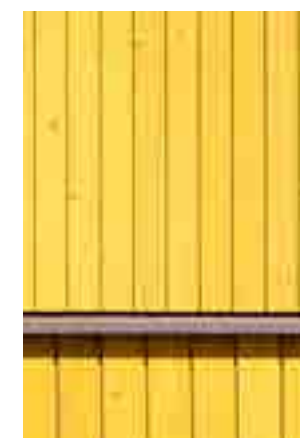

Projekt: Solskensvägen. **Plats:** Tullinge.
Byggår: 2018. **Arkitekt:** Arkitema.
Mundes kommentar: Ett ungdomligt sätt att bo, med spännande konstnärliga detaljer.

”Bryter upp huset på ett lekfullt sätt”

Henric Munde, chefsarkitekt, Lindbäcks

Projekt: Nybackakvarteret E1, E2. **Plats:** Orminge.

Byggår: 2020. **Arkitekt:** Dinell Johansson.

Mundes kommentar: Lekfull och stadsmässig. Bygger stad, samtidigt som projektet skapar spännande detaljer inom vår tekniska plattform. Med hjälp av balkongerna bryter man upp huset på ett lekfullt sätt.

Projekt: Titteridam.
Plats: Göteborg.
Byggår: 2020.
Arkitekt: Krook & Tjäder.
Mundes kommentar: Ett roligt samarbete med begåvade arkitekter, som var både lyhörda och respektfulla till vår tekniska plattform, samtidigt som de ständigt utmanade oss till innovation.

”Utmanade oss till innovation”

Henric Munde, chefsarkitekt, Lindbäcks

”De stora fönstren och detaljarbetet med eklister”

Henric Munde, chefsarkitekt, Lindbäcks

Projekt: Jakten. **Plats:** Nyköping.
Byggår: 2021. **Arkitekt:** Nordmark & Nordmark.
Mundes kommentar: Superrent och enkelt. Jättefina små detaljer. Ett jättevackert hus, men det stora i projektet är insidan med de stora fönstren och detaljarbetet med eklister och andra fina materialval.

”Skapar spännande vyer”

Henric Munde, chefsarkitekt, Lindbäcks

Projekt: Midnattssolen. **Plats:** Gällivare.

Byggår: 2019. **Arkitekt:** Tirsén & Aili.

Mundes kommentar: Husen är lekfullt utplacerade och skapar spännande vyer både mellan varandra och landskapet husen talar till.

”Utstrålar hållbart framtidsbyggande”

Henric Munde, chefsarkitekt, Lindbäck's

Projekt: Luossavaara 3. **Plats:** Kiruna.
Byggår: 2020. **Arkitekt:** Nordmark & Nordmark.
Mundes kommentar: Självklart och enkelt. Det tar tillvara på platsens kvalitéer samtidigt som det utstrålar hållbart framtidsbyggande utifrån valet av träfasader.

"Vi uppfann industriellt byggande i trä tillsammans"

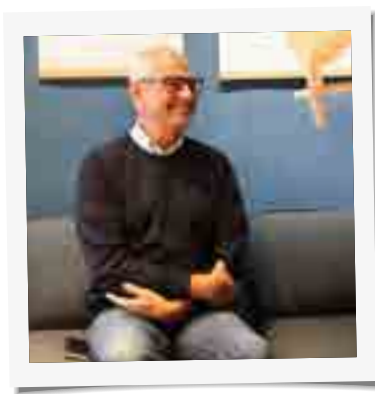
Tre män och en innovation.
Professor Lars Stehn och två
generationer byggentreprenörer
– Erik Lindbäck och sonen
Stefan Lindbäck – i ett samtal
om samarbetet som revolutio-
nerande en hel bransch.

”Som forskare brukar jag säga att vi har konceptualiserat industriellt byggande i trä. Det innehåller mängder av innovationer. Men vi har sammanställt kokboken”, säger Lars Stehn.

”Tur att vi inte visste om alla problem vi skulle möta”, konstaterar Erik Lindbäck.

”Tekniken är i grunden robust och enkel, men vissa lösningar är väldigt byggtkniskt avancerade”, konstaterar Lars Stehn.

”Vi var kanske lagom stora”, funderar Erik Lindbäck.

”Jag är helt övertygad om att det skulle kunna gå på export. Know how-baserad export. Inte husen i sig. Utan mer konceptuellt som McDonalds. Det ringer till mig från Kina, USA och Australien”, konstaterar Lars Stehn.

”Vi hade ingen vetenskaplig insikt i början från Lindbäck:s sida,” konstaterar Erik Lindbäck.

Han var professorn som i samarbetet med Lindbäck:s utmanade en hel industri – och blev attackerad för det.

I dag har han fått rätt, att bygga flerbostadshus i trä är det hållbara alternativet:

– Nu är det sedan länge bevisat, men när vi började resan ifrågasattes allt. Men Lindbäck:s hade modet att satsa, konstaterar Lars Stehn, professor i byggproduktion och teknik, Luleå tekniska universitet, LTU.

Vi befinner oss på Lindbäck:s fabrik på Haraholmen. I loungedelen ovanför trappen sitter två generationer Lindbäck, Erik Lindbäck och hans son Stefan Lindbäck. Uppför trappen kommer en professor vid namn

Lars Stehn och mötet kan i det närmaste liknas vid en klassåterträff. Breda leenden, skratt och uppsluppet prat. Det är tydligt att alla tre har en relation som fördjupats under alla de år som de jobbat nära varandra i utvecklingen av Lindbäck:s innovativa byggsystem med trästomme.

Det hämtas kaffe och Lars Stehn utbrister att han har något kul att berätta:

– Jag har äntligen fått det gjort, jag har skrivit om hur ni kunde lyckas, definierat och analyserat faktorerna bakom.

Och mitt ”paper” är nu publicerat i en vetenskaplig tidskrift. Fokus är hur ni utvecklats tack vare era dynamiska förmågor, att ni haft modet att satsa och omsätta teori i realiserade satsningar. Det är så jäkla coolt. För det är en 25-årig process som tagit er hit.

– Det är förstås många som vill komma åt ert recept, men sanningen är att ska man göra resan själv så måste man gå igenom processen. ”Menar du att det tar 25 år”, har en del sagt. Och, jo, ja, om man ska utveckla det själv så är det nog så.

Erik och Stefan Lindbäck ler brett och ett samtal om resan de gjort bubblar igång.

Stehn:

– Om jag ska koka ner det är nog en stor del av framgången ”familjeföretaget”, att ni hade modet att våga satsa och

realisera de idéer som kom fram. Ni testade och testade. Ibland funkade det, ibland inte, men ni fortsatte satsa, för ni trodde på det. Jag inser att det måste ha kostat både energi och pengar... Lite tror jag att hemligheten låg i det. Ni ville verkligen förändra. Det är så oerhört mycket svårare att göra det som storföretag, så kanske var ni också lagom stora.

Erik Lindbäck:

– Det är spännande att höra... när vi började arbeta med konceptet så var det nog också tur att vi inte visste om alla problem vi skulle möta, då hade vi nog inte vågat starta.

Det är spännande att få se det analyserat så här i efterhand. Inom byggbranschen är det väl inte så vanligt med förändringsprocesser... Det går ofta tungt att driva igenom förändringar i riktigt stora företag. Vi var väl kanske lagom stora eller små, som du säger.

Stehn:

– Jag är övertygad om att det är jättesvårt att som storföretag göra samma resa. Att kunna ställa om, förändra... Man faller lätt in i samma mönster som man bär med sig. Det är svårt att ”köpa” också, det är kultur och historik som utvecklas över tid.

Nystandet i den gemensamma historien kring den innovativa resan fastnar ganska snart i en paradox, att många frågor som man trodde sig ha passerat åter är dagsaktuella:

Stefan Lindbäck:

– Frågor som vi löst för 15 år sedan börjar komma upp igen... brand... kan trä fungera... så vi måste träna upp alla igen att svara på alla de frågorna. Vi har inte behövt argumentera i tio år kring de här sakerna. Men nu är det fler aktörer som bygger i trä. Det är också nya beställare som vill köpa flerfamiljshus med trästomme. Så nu är det ett nytt gäng som ska skolas in, känns det som.

– Försäkringsbolagen agerar också väldigt olika, en del sätter premier tre gånger så högt för att husen är byggda med trästomme, trots att det faktamässigt inte finns någon grund för att det skulle medföra förhöjda risker. Vi har därför initierat ett projekt för att ta fram fakta för att motbevisa det. Igen.

Erik Lindbäck konstaterar att företagets resa och utveckling också drevs fram av olika omvärldsfaktorer.

– När vi hade jobbat en bit med den här tekniken så var det relativt lite byggverksamhet på vår hemmamarknad i Norrbotten. Det revs hus... Så vi tvingades ut på bortaplan för att hitta en marknad för våra hus. Hade vår hemmamarknad varit lika het och expansiv som den ser ut i dag hade vi

kanske inte etablerat oss lika snabbt nationellt. Vi tvingades lite ut på nya marknader då. Vilket i dag är bra, det har gett oss stora fördelar att vi kan verka på flera marknader.

Men framgångssagan rymmer också en baksida. Att tänka nytt och realisera nya koncept som utmanar en bransch är inte alltid välkommet. Tvärtom. Något som **Lars Stehn** bittert fick erfara:

– Jag blev faktiskt väldigt ansatt... Så är det. Jag kan bli illa till mods än i dag när jag tänker på det... Jag blev synonym med träbyggandet. Jag blev ”han Lars, den där...” som lite

utsågs till måltavlan som skulle misskrediteras... jag blir ledsen när jag tänker på det. Min analys är att de kände sig hotade och jag blev personen de kunde fokusera på. Man ville få bort forskningslegitimiteten kring träbyggandet.

I dag är läget annorlunda.

– Nu har jag inte alls dom känslorna, nu har ju Lindbäck:s och andra redan bevisat mina teser. Det går visst bygga industriellt producerade flerfamiljshus med trästomme. Det är en stabil teknik.

– Det finns dessutom en efterfrågan på att bygga mer hållbart i trä. Trenden nu är helt rätt. De som sköt på mig då har nu en situation

där de får ägna sig åt en del självvranssakan. Jag känner mig trygg i att den striden blåst över, det skjuts inte längre på kommatecken och det känns onekligen som en seger.

Erik Lindbäck:

– Det var också väldigt bra att vi hade en utvecklingstanke och det fanns en vilja hos oss att lyckas. Du Lars var med och hade ett engagemang som var utöver det vanliga vilket var nödvändigt för oss. Vi hade ingen vetenskaplig insikt i början från Lindbäck:s sida, men vi blev en bra partner, för vi litade på er på universitetet.

Stehn:

– Ja, det stämmer... dessutom... att vara innovativ innebär inte bara att man själv tänker nytt, man måste också tro på utveckling och nytänk. Du måste vara öppen och ta till dig nya innovationer som kommer också. Där var ni just öppna och nyfikna. Den nyfikenheten och modet att satsa var nog nyckeln. Det var ju mer eller mindre så att vi tillsammans uppfann industriellt byggande i trä.

– Det är lite kul att konstatera att samhället kommit ikapp vår idé via hållbarhetsfrågan. Det var ju inte därför vi egentligen började arbetet. Vi ville bygga med trä. Nu är trä ”rätt” för att det är hållbart, konstaterar en viss Stehn, professor i trä.

Så revolutionerar vi byggbranschen

Sedan starten för nästan 100 år sedan har innovation och utveckling varit ett av Lindbäcks signum. Här är sex av våra nytänkande lösningar.

1. PODCOMP – COMPOSITBADRUM

När vi skulle bygga vår nya fabrik på Haraholmen satte vi upp ett ambitiöst mål att producera en volym var 30:e minut. Vi insåg ganska tidigt att vi aldrig skulle klara det med traditionell produktion av badrum med tätskikt, fogning och torktider på material. Behovet av ytor för att förvara de torkande volymerna skulle bli orimligt stora. Istället valde vi att lyfta ut produktionen av badrum till en egen fabrik som idag är ett dotterbolag till Lindbäcks Bygg. Med vår tidigare erfarenhet av att producera badrumsgolv utvecklade vi en så kallad badrumspodd – en volym med golv, väggar och tak i fiberkomposit. Ur fuksynpunkt är badrumspodden en bra kombination med våra trävolymmer, konstruktionen fungerar som ett båtskrov och inga läckage uppstår. PodComp levererar nu även till andra trähustillverkare och är ett livskraftigt bolag som fortsatt innoverar byggbranschen.

2. BYGGET AV VÅR FABRIK

Vår fabrik för att producera volymer i Öjebyn blev för liten i mitten av 2010-talet och då föddes tanken att bygga en ny fabrik för att utöka kapaciteten. Istället för att placera den nya fabriken i södra Sverige, som var aktuellt inledningsvis, beslöt vi att etablera den i Piteå. På så sätt skulle vi lättare kunna behålla vår värdegrund One Way under expansionen. Fabriken i Haraholmen är organiserad och upphandlad med flöde i fokus – det betyder att vi inte har köpt maskiner som finns tillgängliga utan att vi tillsammans med leverantörer utvecklat en fabrik som är synkroniserad. I utvecklingen ingick själva maskinerna, men också integrationen mellan maskinerna, kopplingen till CAD-systemet, informationsförsörjningen till produktionen och träningen av personalen. Haraholmsfabriken är fortsatt en av de bästa fabrikena i världen för att tillverka trähusvolymmer, det visar inte minst de många besök vi får.

3. LINDBÄCKS PRODUCTION SYSTEM

I en löpande produktion av trähusvolymmer behöver många typer av data hanteras. Lindbäcks har under åren utvecklat LPS, Lindbäcks Production System, som är en digital plattform där olika delar av produktionen av volymbyggda trähus samlas. Via LPS har organisationen tillgång till kalkyler, projektdata och inköpsdata – men också avvikelshantering, visuell planering och daglig styrning enligt SKLEM; säkerhet, kvalitet, leverans, ekonomi och medarbetare. Vi har valt att integrera våra Lean-verktyg med vår digitala plattform, en lösning som vi sällan hittar i traditionella ERP-system.

4. BRANDAPPEN

Kvalitetskontroll är en viktig del av byggandet, särskilt i Sverige där systemet är uppbyggt kring egenkontroller och inte kring externa kontrollanter. En del av produktionen som ofta väcker frågetecken när det gäller trähus är lösningar för brandsäkerhet. Många brandtätningar genomförs både i vår fabriksproduktion och i vår platsproduktion. För att beställare och kontrollansvariga ska känna trygghet i att även inbyggda konstruktioner är utförda korrekt har Lindbäcks som policy att fotografera det som senare blir dolt. Den funktionen har vi nu organiserat i en app. Brandappen, som vi kallar den internt, vann pris som årets bygginnovation i Norrbotten av branschorganisationen Byggföretagen. Appen används ute i produktion för att på ett enkelt sätt fotografera och lagra verifikaten för att brandtätningarna utförts korrekt. Den införs nu på bred front i Lindbäcks efter framgångsrika tester ute på våra byggen.

5. COMPOSITBALKONGER

Balkonger är väderutsatta konstruktioner som är en framträdande del av husets utformning. Under tidigt 2000-tal fick Lindbäcks frågor om inte pelarna i framkant kunde tas bort så att balkongerna istället hängdes på konstruktionen. Lösningen blev en balkongplatta i massivt trä doppad i fiberkomposit som tillverkas av Composit-balkonger i Fällfors. Metoden är patenterad av Lindbäcks. Balkongerna kan utformas med olika geometrier och materialet har visat sig stå emot tidens tand och vädrets makter på ett utmärkt sätt. Som i all vår produktutveckling har vi testat egenskaperna för balkongerna beträffande ljud, brand, beständighet, nötning och bärförmåga.

6. INDUSTRIELLT BYGGANDE

När man kikar in i våra fabriker är det lätt att förledas tro att alla volymer är likadana d.v.s. att Lindbäcks bara har ett visst antal volymer som vi kan tillverka. Tidigt i vår historia valde vi att gå en annan väg. Våra volymer utgör en del av ett byggsystem, en plattform, där geometrin på volymerna fortsatt är ändringsbar. Det betyder att i och mellan projekt så byter vi utseende på volymerna. Lindbäcks kan därmed leverera bostäder till alla typer av tomter, med olika geometrier och krav. Det ökar vår konkurrenskraft, men ställer förstås krav på att vi internt måste kunna hantera variationen. Det gör vi genom en noggrann projekteringsprocess som avslutas med en fabriksberedning som organiserar all information i rätt sekvens och i rätt detaljeringsgrad ut till våra fabriker. Vårt största projekt hittills hade 37 000 elementritningar – det är ingenting som hanteras utan att vi tränat ordentligt i förväg!

Halvera byggtiden – snabbare inflyttning!

Att se ett Lindbäcks-hus monteras på byggplats är en hisnande upplevelse. På ett fåtal timmar monteras moduler som ett gigantiskt lego. Kortad byggtid garanterar snabb inflyttning.

Den unika konstruktionen med fabriksbyggda moduler som monteras på plats leder till en dramatiskt mycket snabbare byggprocess på plats. Ett hus kan resas på kort tid och ha fungerande el och en väderskyddad miljö snabbare.

David Jonsson, Affärsområdeschef Mälardalen, Lindbäcks:

– Vi vet att vi kan korta byggtiderna och att det ger oss en konkurrensfördel när det ibland finns en tydlig tidspress i planerade projekt. Vi har en effektivare byggprocess tack vare ett innovativt byggsystem.

Modulerna monteras som ett lego – del för del. Snabbt och effektivt.

MEN, TIDSVINSTEN GER KÖPAREN OCKSÅ STORA BONUSVINSTER:

– I och med att du inte behöver långa tickande krediter så kan många kunder spara miljoner på att vi kan halvera byggtiden. Sedan kan vi erbjuda snabb inflyttning. Helt enkelt för att vi blir klara tidigare.

Dessutom kan Lindbäcks ta ett stort helhetsansvar och mer eller mindre leverera nyckelfärdigt. Med ett helhetsansvar från projektering till den obligatoriska kvalitetsbesiktningen två månader efter inflyttning.

Skebo i Skellefteå bygger kvarter helt i trä

Skellefteå kommun realiserar nu sin antagna träbyggnadsstrategi. 550 lägenheter byggs i trä.

– Vi är mycket nöjda med den här affären, extra positivt att det byggs i trä, säger Åsa Andersson, vd, Skebo.

Åsa Andersson, vd, Skebo, om miljardaffären med Lindbäcks:

– Bostadsbyggandet i Skellefteå är en av grundpelarna för att de stora industrietableringarna som sker ska klara kompetensförsörjningen. De människor som flyttar hit behöver bostad. Med den här affären kommer vi snabbt igång med en storskalig bostadsproduktion.

– Vi tycker också att det är roligt att göra en stor affär med just Lindbäcks, de är väldigt duktiga och ligger i framkant i

Åsa Andersson, vd, Skebo.

det industriella byggandet som ger flera kvalitativa fördelar

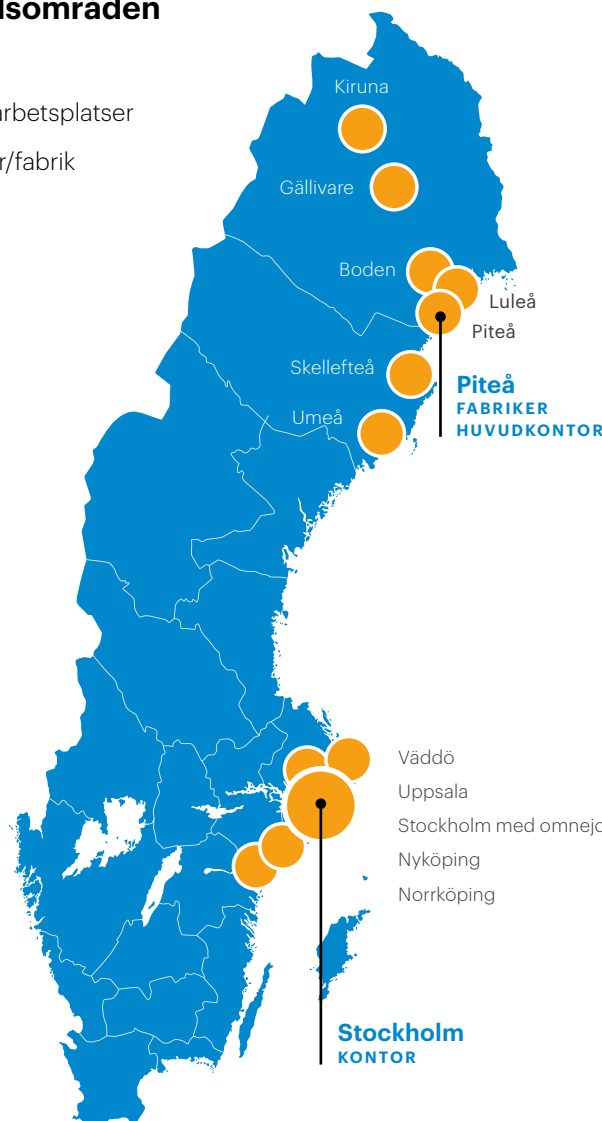
– Kommunen har sedan ett antal år antagit en träbyggnadsstrategi, men vi har tidigare haft svårt att räkna ihop trä i våra nyproduktioner. Tack vare den stora volymen så lyckas vi i den här affären få kalkylen att gå ihop. Drivande är förstås hållbarhetstanken, att bygga klimatsmart, reducera koldioxid i byggprocessen och att vi kan jobba med en råvara som är både förnybar och lokalproducerad.

Rationellt byggande – sunt boende

Vi är en rikstäckande aktör som levererar cirka 1 800 hyres- och bostadsrätter per år till våra marknadsområden i Mälardalen och Norrland.

Byggen, kontor och marknadsområden 2021

- = Byggarbetsplatser
- = Kontor/fabrik

HUVUDKONTORET har alltid varit i Piteå där också våra två fabriker finns – en i Öjebyn och en på Haraholmen. Utöver det har vi kontor i Stockholm, Göteborg och Kiruna.

Våra beställare är både privata och allmännyttiga fastighetsbolag.

VÅR VISION

→ Vi ska tänka och agera långsiktigt mot visionen att bli kundens förstahandsval för att bygga, bo och leva.

VÅR AFFÄRSIDÉ

→ Vi utvecklar och erbjuder våra kunder rationellt byggande och sunt boende för en hållbar framtid.

VÅRA VÄRDERINGAR

- Kunden i fokus
- Respekt och tillit
- Hållbar framtid
- Innovation och drivkraft

VÅRA PRINCIPER

- Långsiktigt tänkande
- Kontinuerligt flöde
- Beslut i samförstånd
- Standardiserat arbetssätt
- Rätt från mig
- Lärande organisation genom ständiga förbättringar

5 STEG I VÅR PROCESS

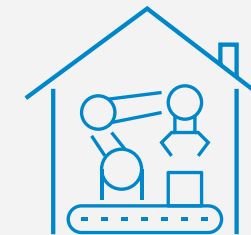
1. Projektutveckling

Om kunden inte har färdiga förslagshandlingar hjälper Lindbäck till att ta fram dessa. Vi har projektutvecklare som tillsammans med arkitekter tar fram förslag som matchar kundens önskemål och markens förutsättningar. Utifrån förslagshandlingarna presenterar vi sedan ett riktpreis för projektet. Om kunden väljer att gå vidare fastställs krav på tekniska egenskaper, inredning, ytskikt och installationer. Därefter tar Lindbäck fram ett förslag till lösning anpassat till kundens önskemål och behov och lämnar ett anbud för genomförandet. När parterna är överens tecknas ett entreprenadkontrakt.

2. Projektering och inköp

Vi avsätter 32 veckor för projektering och beredning av ett objekt. Det gör det möjligt att hålla jämna steg med vår fabrikstillverkning samtidigt som det ger oss tillräckligt med utrymme för genomtänkta val, inköp, leveranser och avstämningar. Vi värderar alltid en nära dialog med kund under projekteringsprocessen.

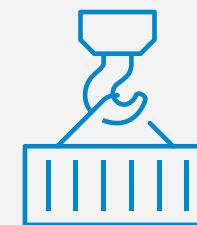

PRODUKTION
≈ 4 veckor

VÄGGAR/GOLV/TAK – MONTAGE – INREDNING

3. Produktion – fabrik

Volymerna tillverkas inomhus i våra fabriker. Kunden erbjuds att göra en förbesiktning tillsammans med oss. Vid slutet av produktionslinan täcks volymerna med väderskyddande kapell och görs klara för transport till byggplatsen.

MONTERING
≈ 4 veckor

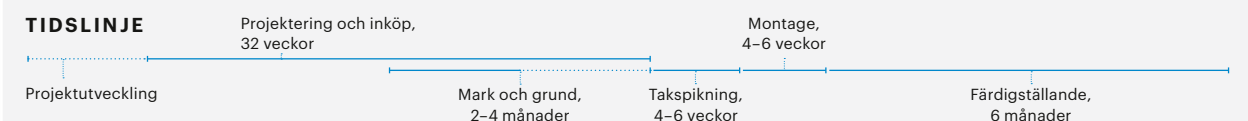
4. Produktion – byggplats

Yttertaket tillverkas på plats och grunden görs klar innan volymerna transporteras till byggplatsen. Volymerna monteras och taket lyfts på. Vi utför kompletterande ut- och invändiga arbeten och färdigställer volymerna till nyckelfärdiga hus.

5. Överlämnande – eftermarknad

Den volym som förbesiktats i fabriken används som referensvolym vid slutbesiktningen. Efter godkänd slutbesiktning överlämnas byggnaden till byggherren. Om inget annat avtalats är garantitiden fem år.

TIDSLINJE

Lindbäcks är en jämställd arbetsplats.
20% kvinnor arbetar hos oss i dag jämfört
med byggbranschens snitt på 11%.

Foto: Andreas Lundberg

Vill du revolutionera byggbranschen med oss?

Lindbäcks har uppfunnit industriellt träbyggande av flerfamiljshus. En innovativ resa där vi utmanar den traditionella byggbranschen på mer än ett sätt. När det gäller hållbarhet kan vi redan i dag bygga klimatneutralt om vi räknar in träråvarans unika förmåga att binda koldioxid. Vi är helt enkelt det hållbara alternativet, alltså framtiden. På vår web under "jobba hos oss" hittar du aktuella lediga jobb. Följ oss gärna också på

